

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1919 kl. 1/2 12 f. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

Nävarande: Herrar Larsson i Västerås, Clason, Hellberg*, Bellinder, Olof Olsson*, von Mentzer, von Zweigbergk*, greve Alexander Hamilton, Hulting, Gullberg*, Magnusson i Tumhult, Räf, Zander, Jansson i Edsbäcken, Henriksson, Engberg*, Leander, Hansson i Gårda, Persson i Tofta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Till konstitutionsutskottets handläggning hava båda kamrarna hänvisat en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition, nr 386, däri Kungl. Maj:t till riksdagens prövning i grundlagsenlig ordning framlagt följande

Förslag

till

ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4:o. I grund av — — — som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 5 saml. 31 häft. (Nr 37.)

- Att protokoll, hållna — — — — uppenbara.
- Att ej några — — — — femtio riksdaler.
- Att mobiliseringsplaner — — — — konfiskeras.
- Att, där underrätt — — — — konfiskeras.
- Att, i vad — — — — femtio riksdaler.
- Det skall — — — — sexton skillingar.
- Att protokoll — — — — sexton skillingar.
- Att ingen — — — — sexton skillingar.
- Att läkares — — — — sexton skillingar.
- Att handlingar — — — — sexton skillingar.

Att till Konungens befallningenshavande, sundhetsinspektör, militärläkare eller läkare vid straff- eller tvångsarbetsanstalt eller häkte inkomma handlingar i ärende, som avses i lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, ävensom Konungens befallningenshavandes, sundhetsinspektörs och läkares protokoll, anteckningar, skrivelser och koncept samt av läkare utfärdade intyg i sådant ärende icke må, i andra fall än allmän lag eller författning stadgar, utlämnas eller utgivas av trycket; dock att den, mot vilken anmälan enligt samma lag inkommit, vare berättigad taga del av protokoll och handlingar i ärendet. Den häremot bryter, böte trettiotre riksdaler sexton skillingar.

- Att utdrag — — — — femtio riksdaler.
- Att till försäkringsrådet — — — — trehundra riksdaler.
- Att uppgifter — — — — femtio riksdaler.
- Att för — — — — trehundra riksdaler.
- Att de från — — — — femtio riksdaler.
- Att ansökning — — — — femtio riksdaler.
- Att i ärende — — — — konfiskeras.
- Att sådant, som — — — — huvudsaken.
- I övrigt, och — — — — stadgat är.

Till stöd för detta förslag har chefen för justitiedepartementet efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet, enligt det vid propositionen fogade utdrag ur statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 21 mars 1919, anfört följande:

Departement-
chefen.

»Lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar innehåller i 25 § första stycket dels den bestämmelsen, att vad hos hälsovårdsmyndighet eller sundhetsinspektör, militärläkare eller läkare vid straff- eller tvångsarbetsanstalt eller häkte eller å allmänt sjukhus eller poliklinik förekommit i ärende, som i nämnda lag avses, icke må av någon, som på grund av sin tjänstebefattning eller

sitt uppdrag erhållit kunskap därom, yppas för obehöriga, dels och den föreskriften, att protokoll och handlingar i sådant ärende, som nu är sagt, skola så förvaras, att de icke kunna av obehöriga åtkommas. Med avseende på vad sålunda är stadgat innehåller emellertid det anförda lagrummet den undantagsbestämmelsen, att i fall, då någon blivit ställd under åtal för brott, varom i 14 kap. 21 § strafflagen förmäles, domstolen och åklagaren äga att, på begäran, undfå besked, huru föranstaltad läkarundersökning utfallit.

Nämnda lag trädde i kraft den 1 januari 1919.

I motiveringen till det inom civildepartementet utarbetade lagförslag, som låg till grund för omförmälda lag, anförde statsrådet och chefen för civildepartementet, att det för meddelande av full effektivitet åt den nu ifrågavarande lagbestämmelsen krävdes, att motsvarande stadganden infördes jämväl i tryckfrihetsförordningen.

Under berörda lagförslags behandling vid 1918 års riksdag uttalades enahanda mening av lagutskottet. Utskottet anförde i detta avseende, att utskottet i likhet med föredragande departementschefen ville understryka vikten av att bestämmelser, motsvarande de i förevarande paragraf givna, snarast möjligt infördes jämväl i tryckfrihetsförordningen. Ett offentliggörande i tryck av protokoll och handlingar i ärenden av nämnda slag borde enligt utskottets mening icke vara tillåtet. Däremot syntes det utskottet, att i tryckfrihetsförordningen borde inflyta en bestämmelse därom, att den, mot vilken anmälan enligt berörda lag inkommit, skulle vara berättigad att taga del av protokoll och handlingar i ärendet.

I anslutning till vad sålunda blivit anført har jag låtit upprätta förslag till ändrad lydelse av vissa bestämmelser i tryckfrihetsförordningen. Förslaget avser att från offentlighet undantaga handlingar i nu ifrågavarande ärenden, vilka ingivits till Konungens befallningshavande, sundhetsinspektör, militärläkare och läkare vid straff- eller tvångsarbetsanstalt eller häkte, ävensom Konungens befallningshavandes, sundhetsinspektörs och läkares protokoll, anteckningar, skrivelser och koncept samt av läkare utfärdade intyg i dylika ärenden.

Jämlikt 21 § i förenämnda lag kunna hithörande ärenden i vissa fall komma att handläggas även av hälsovårdsnämnd. Ehuru det givetvis vore önskvärt, att sådan nämnds protokoll och övriga handlingar i dessa ärenden uttryckligen undantoges från offentlighet, har någon föreskrift i detta avseende ej upptagits i förslaget. Sedan länge har nämligen tvekan rätt, huruvida kommunala nämnder och styrelser, till vilka hälsovårdsnämnd torde böra hänföras, kunna anses inbegripna bland de myndig-

heter, vilkas handlingar enligt § 2 4:o tryckfrihetsförordningen äro offentliga, och torde denna fråga icke lämpligen böra lösas i detta sammanhang.

I 25 § omförmälda lag föreskrives sekretess jämväl beträffande vad som förekommer å allmänt sjukhus eller poliklinik. Då några handlingar av nu ifrågavarande slag icke lära inkomma till nyssnämnda inrättningar, läser någon bestämmelse om skydd för dit inkomna handlingar icke vara erforderlig. De å allmänt sjukhus eller poliklinik förda journalerna angående personer, vilka undersökts eller behandlats för könssjukdom, borde däremot beredas skydd mot offentliggörande. Då emellertid här avsedda sjukhus och polikliniker äro inrättade av vederbörande kommuner och landsting, har av enahanda skäl, som nyss anförts beträffande hälsovårdsnämnds handlingar, förbud mot offentliggörande av omförmälda journaler ej upptagits i förslaget.

Vad i 25 § ovannämnda lag stadgas om skyldighet att lämna domstol eller åklagare besked om resultatet av läkarundersökning har ej ansetts vara av beskaffenhet att böra upptagas i förslaget, utan har allenast hänvisning däri lämnats till vad allmän lag stadgar. Däremot har i förslaget införts en bestämmelse om rätt för den, mot vilken anmälan enligt berörda lag inkommit, att taga del av protokoll och handlingar i ärendet.

I enlighet med nu anförda grunder har jag låtit upprätta förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen. De föreslagna bestämmelserna torde böra införas näst efter det stycke i nämnda lagrum, som avser handlingar och protokoll i äktenskapsmål m. m.»

Utskottets
yttrande.

Även om utskottet hyser den uppfattningen, att det, särskilt ur den vetenskapliga forskningens synpunkt icke kan anses lämpligt att för all framtid förbjuda utlämnande och utgivande av trycket av de handlingar, den föreslagna bestämmelsen omfattar, har utskottet dock stannat vid att tillstyrka densamma.

På grund av vad utskottet anfört, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen, med godkännande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, ville såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antaga följande

Förslag

till

ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4:o. I grund av — — — — — som helst.
 Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Att protokoll, hållna — — — — — uppenbara.

Att ej några — — — — — femtio riksdaler.

Att mobiliseringsplaner — — — — — konfiskeras.

Att, där underrätt — — — — — konfiskeras.

Att, i vad — — — — — femtio riksdaler.

Det skall — — — — — sexton skillingar.

Att protokoll — — — — — sexton skillingar.

Att ingen — — — — — sexton skillingar.

Att läkares — — — — — sexton skillingar.

Att handlingar — — — — — sexton skillingar.

Att till Konungens befallningshavande, sundhetsinspektör, militärläkare eller läkare vid straff- eller tvångsarbetsanstalt eller häkte inkomna handlingar i ärende, som avses i lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, ävensom Konungens befallningshavandes, sundhetsinspektörs och läkares protokoll, anteckningar, skrivelser och koncept samt av läkare utfärdade intyg i sådant ärende icke må, i andra fall än allmän lag eller författning stadgar, utlämnas eller utgivas av trycket; dock att den, mot vilken anmälan enligt samma lag inkommit, vare berättigad taga del av protokoll och handlingar i ärendet. Den häremot bryter, böte trettiotre riksdaler sexton skillingar.

Att utdrag — — — — — femtio riksdaler.

Att till försäkringsrådet — — — — — trehundra riksdaler.

Att uppgifter — — — — — femtio riksdaler.

Att för — — — — — trehundra riksdaler.

Att de från — — — — — femtio riksdaler.

Att ansökning — — — — — femtio riksdaler.
Att i ärende — — — — — konfiskeras.
Att sådant, som — — — — — huvudsaken.
I övrigt, och — — — — — stadgat är.

Stockholm den 31 maj 1919.

På konstitutionsutskottets vägnar:

VIKTOR LARSSON.
